

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/39077 -
7/39097

Sayı : 54045643/610- 961
Konu : Soru Önergeleri

20.03/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 18.02.2014 tarihli ve 43452547-120.00-165163 sayılı yazı.

İlgi. yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın TÜRELİ'ye ait 7/39077, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/39078, 7/39079, 7/39080, 7/39081, 7/39082, 7/39083, 7/39084, 7/39085, 7/39086, 7/39087, 7/39088, 7/39089, 7/39090, 7/39091, 7/39092, 7/39093, 7/39094 ve 7/39095, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/39096 ve 7/39097 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-Görüş 7/39077, 7/39078, 7/39079, 7/39080, 7/39081, 7/39082, 7/39083, 7/39084, 7/39085, 7/39086, 7/39087, 7/39088, 7/39089, 7/39090, 7/39091, 7/39092, 7/39093, 7/39094, 7/39095, 7/39096, 7/39097 (27 sayfa)

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/39077

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Rahmi Aşkın TÜRELİ

İzmir Milletvekili

Esas No

:7/39077

2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesinin Plan ve Bütçe Komisyonundaki ve Genel Kuruldaki görüşmeleri sırasında yapmış olduğunuz konuşmalarda ülkemizde tarımsal destekleme ödemelerinin GSYH içindeki payı 2012 yılında OECD hesaplamalarına göre yüzde 2,1 olarak açıklanmış olup, bu oranın OECD ortalaması olan yüzde 0,9 oranının üzerinde olduğu belirtilmiştir.

Bununla birlikte, söz konusu destek miktarı kâğıt üzerinde görünen hesabi bir destek olup, tarım üreticisine verilen maddi bir destek değildir. OECD hesabının belli başlı ürünler için dünya fiyatlarıyla yurt içi fiyatları arasındaki farkın bu ürünlerin üretim miktarlarıyla çarpılarak yapıldığı bilinmektedir. Eğer bir ülkedeki yurtiçi fiyatlarla dünya fiyatları arasında fark varsa destek miktarı da doğal olarak yüksek görülmektedir. Diğer taraftan, söz konusu hesaplama yöntemi bir ürünü üretmek için kullanılan girdilerin yurtiçi fiyatlarıyla dünya fiyatları arasındaki farkı dikkate almamaktadır. Bilindiği üzere Türkiye, mazot, gübre, zirai ilaç gibi temel girdilerde dünyanın en pahalı ülkelerinden biridir.

Öte yandan, OECD hesaplamalarına göre Türkiye'nin tarıma verdiği desteğin milli gelir içindeki payı AKP döneminde gerilemiştir. Nitekim söz konusu destek 2002 yılında yüzde 3,6 iken, 2012 yılında yüzde 2,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu bilgiler ışığında;

SORU 1) OECD hesaplamalarına göre, ülkemizde tarımsal destekleme ödemelerinin milli gelir içindeki payının OECD ülkeleri ortalamasından daha yüksek olmasını nasıl açıklıyorsunuz?

SORU 2) Bu durum ülkemizde tarım sektörünün rekabetçi bir yapıdan uzak olduğuna mı işaret etmektedir?

SORU 3) Mazot, gübre, zirai ilaç gibi temel girdi fiyatları açısından Türkiye ile OECD ülkelerinin karşılaştırılması durumunda ortaya çıkan tablo nasıldır?

SORU 4) OECD hesaplamalarına göre, Türkiye'nin tarıma verdiği desteğin milli gelir içindeki payının 2002 yılında yüzde 3,6 olan seviyesinden 2012 yılında yüzde 2,1'e gerilemesini nasıl yorumluyorsunuz?

SORU 5) Söz konusu rakamların da ortaya koyduğu gerçek AKP döneminde girdi maliyetleri dörde katlanan çiftçi ve hayvancının tarımda arz ve talebin egemen kılınması söylemi altında nasıl sahipsiz bırakıldığının somut bir göstergesi değil midir?

CEVAP 1-2-3-4-5) Uluslararası bir kuruluş olan "İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı" (OECD) tarafından her yıl yayınlanan "Tarımsal Politikaları İzleme ve Değerlendirme Raporu"nda OECD'ye üye ülkelerin tarıma sağladığı destekler ve bunların GSYH içindeki oranlarına ilişkin istatistiklere yer verilmektedir. Bu raporlarda yer alan istatistikler OECD tarafından hesaplanmakta olup, bu raporlarda Türkiye'nin, tarıma sağlanan desteğin GSYH'ya oranı en yüksek ülkelerden birisi olduğu görülmektedir. 2013 yılında yayınlanan OECD raporunda, Türkiye'de 2012 yılında tarıma sağlanan desteğin GSYH'ya oranı %2,1 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, raporda Türkiye'nin dünya pazarları için önemli bir üretici ve ihracatçı olduğu ve dünyanın yedinci en büyük tarımsal üreticisi olduğu belirtilmiş olup, bu ifadeler ülkemiz tanıtımının rekabetçi bir seviyeye geldiğini göstermesi açısından önemlidir.

OECD tarafından hesaplanan söz konusu istatistiklerde önceki yıllara ait veriler ve oranlar da

(Handwritten signature)

bulunmaktadır. Ancak, 2002 ve 2012 yılları için yapılacak değerlendirmelerde Türkiye'nin GSYH'sının 2002 yılında 350 Milyar TL, 2012 yılında ise 1 Milyar 416 Milyon TL olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Hükümetlerimiz döneminde tarım, sosyal alan olmaktan çok, stratejik ve rekabete dayalı iktisadi bir sektör olarak ele alınmış ve bu kapsamda gününbirlik politikalar yerine, stratejik planlamaya dayanan orta ve uzun vadeli politikalar ortaya konularak, sektörde yıllardır süregelen birçok sorun çözüme kavuşturulmuştur. Tarımda değişim ve dönüşümün gerçekleştiği bu dönemde; Tarım Kanunu'nun da içinde olduğu sektörle ilgili birçok önemli Kanun çıkarılmış, hazırlanan stratejik planlar, programlar ve yeni projeler yanında tarım sektörüne önemli oranda destek sağlanmıştır.

Bakanlığımızca tarım sektörünün geliştirilmesi ve üretimin artırılması amacıyla önemli destekler sağlanmaktadır. Bu kapsamda tarımsal destekler; verimlilik, kalite, sağlık ve kırsal kalkınmayı esas alacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve daha etkin hâle getirilmiştir. Bu çerçevede 2002 yılında destekleme bütçesinin %83'ünü oluşturan ve sadece araziye verilen Doğrudan Gelir Desteği kaldırılarak; verimliliği esas alan ve maliyetleri azaltan desteklere ağırlık verilmiştir.

Tarım sektörüne nakit olarak sağlanan destek miktarı 2002 yılında 1,8 Milyar TL iken, 2013 yılında 8,7 Milyar TL'ye ulaşmıştır. 2003-2013 döneminde Türk çiftçisine sağladığımız nakdi karşılıksız hibe desteği toplamda 60 Milyar TL'ye ulaşmıştır. 2014 yılında ise üreticilerimize 9,7 Milyar TL nakit hibe tarımsal destek verilmesi planlanmıştır.

Ancak, tarım sektörünün geliştirmesi amacıyla sektöre sağlanan kaynak sadece nakit hibe desteklerden ibaret olmayıp, bunun yanında, tarımsal ürün alımıyla yapılan destekler, tarımsal kredilerin faiz sübvansiyonu, ihracat desteği, tarımsal sulama yatırımları, arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri vb. konularda da önemli kaynak sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca üretim girdilerine önemli miktarda destek verilmektedir. Bu kapsamda üreticilere sağlanan; mazot desteği, toprak analizi desteği ve sertifikalı tohumluk destekleri ilk kez Hükümetlerimiz döneminde başlatılmıştır. 2001 yılında kaldırılan gübre desteği, 2005 yılında ilk kez doğrudan üreticiye ödenecek şekilde yeniden başlatılmıştır.

Önergede bahsedildiği gibi üreticilerin sahihsiz bırakıldığına yönelik iddialar gerçeği yansıtmamaktadır. Son 11 yılda tarım ve hayvancılık üretimindeki artışlar, tarımsal büyüme, GSYH ve ihracat değerlerinde artışlar ve Türkiye tarımının bölgesinde lider Dünya'da ise ilk sıralara yükselmesi, sektöre sağlanan destekler ve başlatılan projelerin etkinliğini net olarak göstermektedir.

2013 yılında başta buğday, mısır, çeltik ve ayçiçeği olmak üzere birçok üründe Cumhuriyet tarihinin üretim rekorları kırılmıştır. Hayvancılığın geliştirilmesi için yürütülen çalışmalar neticesinde aynı şekilde süt, kırmızı et, beyaz et ve yumurta üretiminde Cumhuriyet tarihinin üretim ve ihracat rekorları kırılmıştır.

Tarım sektörü son 10 yılın 9'unda gösterdiği büyüme ile son 53 yılın en istikrarlı dönemine ulaşmıştır. Tarımsal GSYH 23,7 Milyar dolardan 62 Milyar dolara yükselmiştir. Tarımsal ihracatımız, 2002 yılında 4 Milyar Dolardan, 2013 yılında yaklaşık 18 Milyar Dolara ulaşmıştır. Türkiye gıda maddeleri dış ticaretinde net ihracatçı konumunu güçlendirmiştir. Son 11 yıllık dönemde gıda maddeleri dış ticaretinde 43 Milyar Dolar ihracat fazlası verilmiştir.